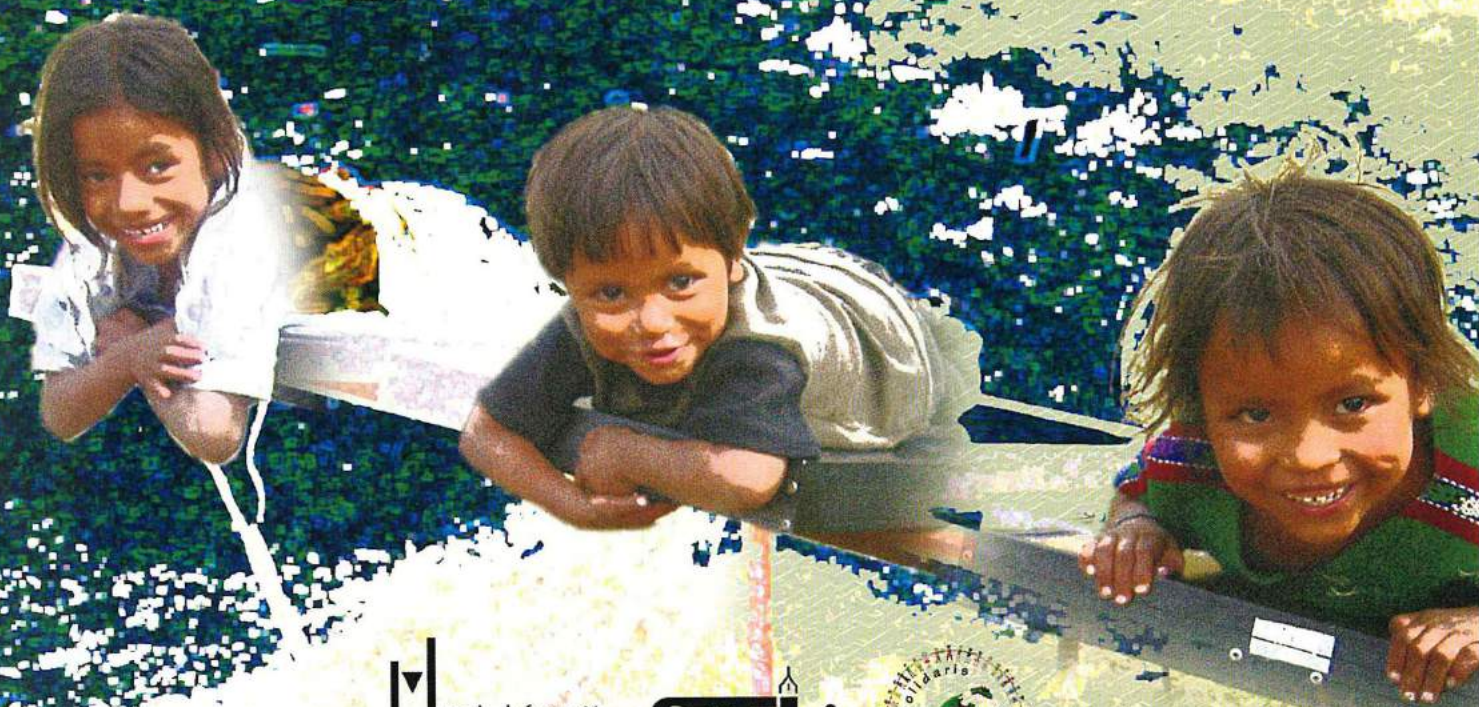

els drets dels infants

UNITAT DIDÀCTICA

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General d'Ordenació, Innovació i Formació del Professorat

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Presidència i Esports

ELS DRETS DELS INFANTS

UNITAT DIDÀCTICA

Catalina Thomàs Galmés i Vellibre

Escola de Formació en Mitjans Didàctics

Director del projecte: Pere Polo

Autora: Catalina Thomàs Galmés i Vellibre

Correcció i adaptació: Joan Lladonet

Edita: Escola de Formació en Mitjans Didàctics

Disseny i maquetació: Pau Bernat

Fotografies: Pere Polo

DL PM 281/2006

ÍNDEX

A. Activitats de coneixements previs	4
B. Activitats introductòries i de desenvolupament. .	5
1. Els drets dels infants	5
2. Text que podries haver escrit tu	6
3. Saps per què tenim aquests drets?	8
4. Saps qui ha de defensar els nostres drets? .	10
5. Els vols conèixer? De res ens serveix tenir un document que recull tots els nostres drets si no el coneixem.	11
6. Anem a pensar per què els infants tenen drets.	17
7. Anem per feina: els 42 articles.	18
8. Exposició fotogràfica: anàlisi	28
9. Explotació sexual infantil: el paper d'Internet	31
10. Nins i nines soldats	33
11. Nins i nines immigrants	36

A. Activitats de coneixements previs

- Explica la diferència que creus que existeix entre un dret i un deure.
- Fes una llista de tots els drets que creus que tens, llegeix-la a classe i amplia-la amb els drets que aportin els teus companys i companyes que tu no havies previst.
- Fes una llista de totes les obligacions que creus que hauries de complir, llegeix-la a la classe i amplia-la amb els deures i obligacions que han escrit els teus companys diferents dels teus.
- Coneixes l'existència de la Declaració Universal dels Drets Humans? Si la coneixes, explica què en saps.
- Coneixes l'existència de la Convenció dels Drets de l'Infant? Si la coneixes, explica allò que en saps.

B. Activitats introductòries i de desenvolupament

– Llegeix aquests textos i contesta els exercicis:

1. ELS DRETS DELS INFANTS

Si l'ajuda i la salvació han d'arribar, només pot ser a través dels nins i de les nines. Perquè els nins i les nines són els creadors de la humanitat.

Maria Montessori
Pedagoga

- Quina importància creus que tenen els nins i les nines del món? Per què?

.....

.....

.....

- Creus que són l'esperança del futur? Raona la teva resposta.

.....

.....

.....

.....

2. TEXT QUE PODRIES HAVER ESCRIT TU

Som un infant i, només per això, tenc uns drets. Tots els drets de les persones estan recollits a la Declaració Universal de Drets Humans. Dins aquests drets, n'hi ha alguns que són específics per a nosaltres, els infants. Foren aprovats per unanimitat per l'ONU l'any 1989 a la Convenció sobre els Drets del Nin/a, concretament dia 20 de novembre, dia en què se'n celebra l'aniversari i Dia del Nin/a.

Ja l'any 1948 l'Assemblea General de l'ONU havia aprovat la Declaració Universal dels Drets Humans, una passa cabdal en la dignificació de la vida humana. Més tard, el 1959, s'aprovà la Declaració sobre els drets de l'Infant, un conjunt de deu principis que no obligaven els països signants.

La Convenció de 1989 sí que és d'obligat compliment, i fa referència a tots els aspectes de la vida d'un infant: nom i nacionalitat, educació, adopció, salut, protecció davant els maltractaments, explotació sexual, treball infantil, reclutament militar, etc. Els països signants primer mostraren voluntat de complir el text legal; després el ratificaren. Així, el 96% dels infants de tot el món vivim en països que estan obligats a garantir els nostres drets.

- Quin és el document que recull, entre molts altres, els drets dels infants?

.....

.....

.....

.....

- Quins són els documents específics que parlen només dels drets dels infants?

.....

.....

.....

.....

3. SAPS PER QUÈ TENIM AQUESTS DRETS?

- Perquè estam exposats als abusos per part dels adults.
- Perquè les nostres necessitats no són les mateixes que les dels adults.
- Perquè encara no podem participar a l'hora de fer les lleis.
- Perquè si nosaltres ens sentim responsables de tenir uns drets propis també serem capaços de respectar els drets de les altres persones.
- Eglantyne Jebb, fundadora de Save the Children, digué el 1919: "Els nins/es del món requereixen una major protecció degut a la situació en què es troben, ja que són ells els que han de pagar el preu més car per les nostres polítiques econòmiques miops, els nostres errors, les nostres guerres."
- Carol Bellamy, exdirectora executiva d'UNICEF, ha dit: "Si hem de canviar aquest món dividit (...), només ho podem aconseguir amb la plena participació de les nines, els nins i els adolescents".

- Quines creus que són les necessitats bàsiques dels infants?

.....

.....

.....

.....

- Quins creus que són els "errors" dels adults dels quals parla el text?

.....

.....

.....

.....

- A què creus que es refereix el text quan parla de "món dividit"?

.....

.....

.....

.....

4. SAPS QUI HA DE DEFENSAR ELS NOSTRES DRETS?

- Les organitzacions i institucions.
 - Nosaltres mateixos: respectant els drets dels altres, col·laborant amb aquells que els defensen, essent solidaris amb les persones que tenen dificultats, difonent la Convenció.
- Sabries dir el nom d'alguna organització o institució encarregada de defensar els nostres drets com a infants?

.....

.....

- Com creus que pots respectar els drets de les altres persones?

.....

.....

.....

.....

5. ELS VOLS CONÈIXER?

DE RES ENS SERVEIX TENIR UN DOCUMENT QUE RECALL TOTS ELS NOSTRES DRETS SI NO EL CONEIXEM

Article 1. Els drets de la Convenció s'apliquen a tots els infants: tu, nin, al·lot o jove que encara no tens 18 anys, pertanyes a aquest grup.

Article 2. Siguis d'on siguis, siguis nin o nina, tenguis la pell d'un color o d'un altre, tengui la teva família més o manco doblers, siguin quines siguin les teves creences religioses i tenguis o no un problema de salut, tens tots aquests drets.

Article 3. Quan un adult/a pren alguna decisió, sempre ho ha de fer de la millor manera per al teu benestar i desenvolupament.

Article 4. Els estats són els encarregats de vetllar pel compliment dels teus drets.

Article 5. Els teus pares o tutors, encarregats de la teva educació, han de ser respectats pels governs dels estats.

Article 6. Tens dret a la vida i les autoritats han de fer tot el possible per garantir-te aquest dret.

Article 7. Tens dret a tenir un nom i una nacionalitat des del moment que neixes, també tens dret a conèixer els teus pares i al fet que et cuidin.

Article 8. La teva identitat ha de ser protegida per les autoritats.

Article 9. Només pots ser separat dels teus pares en el cas que no et tractin bé. En el cas que estiguin separats, tens dret a estar en contacte fàcilment amb els dos.

Article 10. Tens dret a la reunificació familiar; això vol dir que si tu vius en un país i els teus pares en un altre, tens dret a reunir-te amb ells, en qualsevol dels dos països.

Article 11. Tens dret a no ser traslladat il·legalment a un altre país.

Article 12. Tens dret al fet que les teves opinions siguin tinguendes en compte pels adults, en el cas que la qüestió faci referència a tu.

Article 13. Sempre que no vagis en contra dels drets d'una altra persona o persones, tens dret a expressar les teves idees i opinions lliurement i també a cercar i rebre informació.

Article 14. Els estats han de respectar el teu lliure pensament i la teva religió, sigui quina sigui. Els teus pares et poden aconsellar sobre això.

Article 15. Sempre que respectis els drets dels altres, et pots reunir i associar lliurement.

Article 16. Tens dret a la teva vida privada, a protegir el teu correu, domicili i imatge.

Article 17. Tens dret a rebre informació a través de tots els canals de comunicació, però has de tenir en compte que els adults vetllaran per si aquesta informació és o no adequada.

Article 18. Els pares i mares, ajudats per les autoritats, s'encarregaran de la teva educació i desenvolupament.

Article 19. En el cas que els teus pares o els responsables legals no et tractin bé, les autoritats t'han de protegir.

Article 20. Si no tens pares o no estan amb tu, i sempre tenint en compte el teu origen cultural, tens dret a una protecció i ajuda especials.

Article 21. En cas de ser adoptat/ada, el primer que s'ha de tenir en compte és el teu benestar.

Article 22. Si has hagut de partir del teu país perquè allà hi ha una situació perillosa, tens dret a ser protegit en el país d'acolliment i també t'han d'ajudar a localitzar els teus pares.

Article 23. Si tens alguna minusvalidesa, tens dret a aconseguir la manera menys complicada de viure.

Article 24. Tens dret a gaudir del màxim de salut i a rebre atenció mèdica quan estiguis malalt/a. Els governs han de col·laborar entre ells per poder garantir-te aquests drets.

Article 25. Si tens algun problema i estàs en una institució que et protegeix i et cuida, la teva situació s'ha de revisar de forma periòdica, perquè la teva estada no s'allargui més de l'estrictament necessari.

Article 26. Si els teus recursos econòmics o els de la teva família són precaris, tens dret a rebre ajudes del Govern.

Article 27. Tens dret a tenir un nivell de vida adequat (menjar, roba, habitatge...) i els teus pares –si no poden, ho faran les autoritats– el t'han de proporcionar.

Article 28. Tens dret a rebre educació. L'educació primària ha de ser obligatòria i gratuïta. Has de tenir facilitats per rebre educació secundària i/o universitària. Els càstigs a l'escola mai no han de ser humiliants per a tu. Les autoritats han de vetllar perquè això sigui una realitat en tot el món.

Article 29. L'educació que rebis t'ha de formar per ser una persona responsable, respectuosa i pacífica en el marc d'una societat lliure.

Article 30. Si formes part d'una minoria ètnica o religiosa, tens dret que la teva forma de vida i la teva llengua siguin respectades.

Article 31. Tens dret a jugar, a descansar i a fer activitats recreatives i culturals.

Article 32. Necessites tenir una edat mínima per treballar i, a més, tens dret a estar protegit contra les feines perilloses per a la salut o que t'impedeixin anar a l'escola.

Article 33. Has d'estar protegit contra les drogues i el seu tràfic.

Article 34. Les autoritats t'han de protegir contra els abusos sexuals.

Article 35. No pots ser segrestat o venut per part de ningú.

Article 36. Tens dret a ser protegit contra qualsevol tipus d'abús per part del Govern de l'Estat.

Article 37. Si comets algun delict i ets condemnat, només has de romandre a la presó com a darrer recurs i, en el cas que sigui així, només hi has d'estar el temps mínim. No aniràs a la mateixa presó que els adults, i podràs tenir contacte amb la teva família.

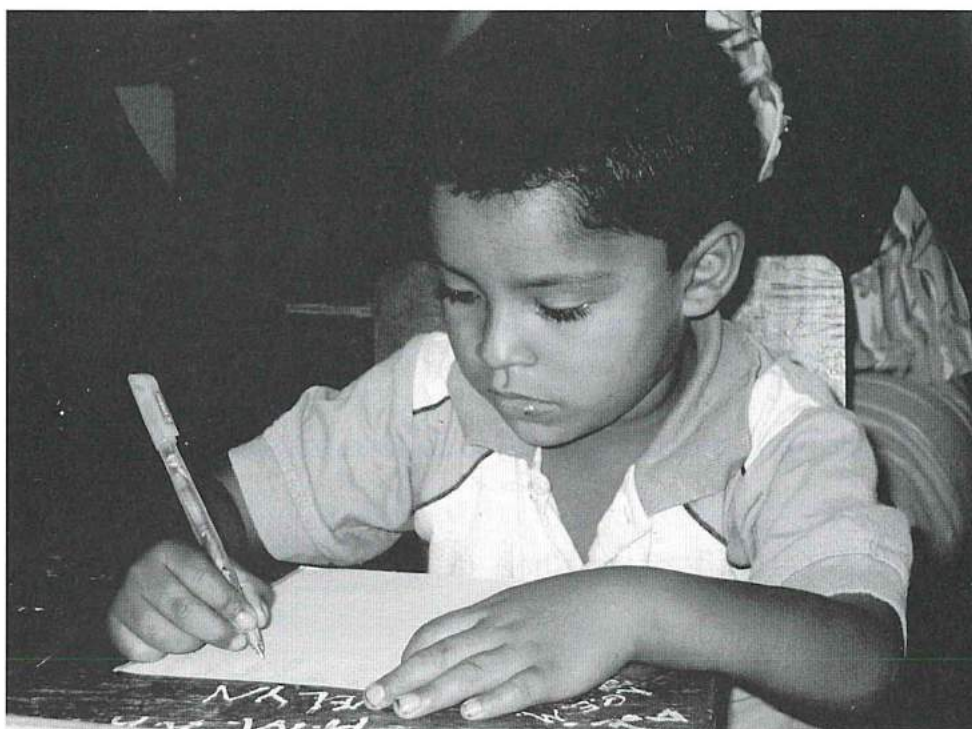
Article 38. Si hi ha una guerra, no pots ser reclutat com a soldat i, a més, tens dret a una protecció especial.

Article 39. Si has sofert maltractaments, explotació, abandó o si has estat en una guerra, tens dret a ser cuidat i a recuperar-te.

Article 40. Si t'acusen d'alguna cosa, tens dret a defensar-te. Les lleis han d'estipular una edat mínima abans de la qual no pots ser jutjat com si fossis un adult/a.

Article 41. En cas que hi hagi alguna llei diferent de la Convenció que es pugui aplicar en algun cas que t'afecti, sempre s'elegirà aquella que sigui més favorable per a tu.

Article 42. Les autoritats i els governs han de donar a conèixer aquests drets a tots i a totes: nins, joves i adults.

Contesta les següents qüestions, referides a cadascun dels articles :

- a. Quin és el nom del document que recull tots els drets de les persones? Quan va ser aprovat?

.....

.....

.....

.....

- b. Quan i qui aprovà per unanimitat els Drets dels Infants? Quin és el Dia del Nin i de la Nina?

.....

.....

.....

.....

- c. A quins aspectes de la vida d'un infant fa referència la Convenció de 1989?

.....

.....

.....

.....

- d. Quin tant per cent d'infants del món no tenen garantits legalment els seus drets?

.....

.....

e. Amb la Convenció dels Drets dels Infants s'evidencia la vulnerabilitat dels nins i les nines i també la necessitat que els adults i les adultes actuïn com a mediadors i interlocutors entre els infants i l'entorn. Quin creus que és el paper dels nins i les nines? Quina creus que ha de ser la postura d'aquests adults respecte de la realitat dels infants?

.....

.....

.....

.....

.....

6. ANEM A PENSAR PER QUÈ ELS INFANTS TENEN DRETS

1. Per què, segons Eglantyne Jebb, els infants requereixen una major protecció que els adults?

.....

.....

.....

.....

2. Completa: Si _____ els infants també seran capaços de respectar els drets de les altres persones.

3. Quina creus que hauria de ser la participació d'infants i adolescents a l'hora de plantejar normes i fins i tot lleis? Raona la teva resposta. Llegiu a la classe les respostes.

.....

.....

.....

.....

4. Les organitzacions i les institucions han de defensar els drets dels nins i nines. Amb ajuda de qui ho han de fer? Com? Feis un debat a la classe.

.....

.....

.....

.....

7. ANEM PER FEINA: ELS 42 ARTICLES

Et plantejam una qüestió sobre cadascun dels articles, perquè el seu contingut quedi més clar i perquè reflexionis una mica sobre alguns d'ells:

1. Es denomina *infant* a aquella persona que

.....

.....

2. Aspectes personals i distintius que no discriminen el gaudi dels drets dels infants:

.....

.....

3. Quan els adults prenen una decisió sobre els infants ho han de fer sempre tenint en compte

.....

.....

4. Qui és el màxim encarregat de vetllar pel compliment dels drets dels infants?

.....

.....

5. Legalment, un tutor és diferent d'un pare o mare? Quin deure té l'Estat envers ells?

.....

.....

.....

6. Segons l'ONG "Mans Unides" mor de fam en el món una persona cada segon. Quantes persones, segons aquesta ONG, moren cada dia? Què fan els governs dels països desenvolupats per evitar-ho?

.....

.....

.....

7. Qui són els primers responsables de tu des del teu naixement? Qui és l'encarregat de donar-te nom quan neixes? Fes una llista de les seves responsabilitats.

.....

.....

.....

8. Quan parlem d'identitat, a què ens referim?

.....

.....

9. En quin cas podries ser separat dels teus progenitors?

.....

.....

10. Què significa "reunificació familiar"? Què en penses, d'aquesta mesura? En coneixes algun cas? Hi estàs d'acord, per què?

.....

.....

.....

.....

11. Imagina't el cas –freqüent avui dia– d'un pare o una mare que se'n duu el seu fill o filla fora del país. Ho pot fer? En quin cas no ho podria fer?

.....

.....

12. Si els teus pares se separen i cadascun d'ells vol que tu visquis a ca seva, quin pes té la teva opinió, segons aquest article? Hi estàs d'acord?

.....

.....

13. Tens dret a cercar i rebre informació sobre allò que tu vulguis? Hi ha restriccions? Qui ha de ser o és el responsable d'imposar-les? Aquí podem pensar en l'accés a Internet. Ha de ser lliure, aquest accés, per als infants? Què n'opines?

.....

.....

.....

.....

14. Pensa un moment en aquesta situació imaginària: els teus pares són cristians; t'introdueixen en la seva religió, però tu dubtes de les explicacions que t'han donat i no vols fer ús dels serveis que et proporciona aquesta religió. Tens dret a fer aquesta renúncia encara que siguis menor d'edat? Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

15. S'ha de demanar algun tipus de permís legal per promoure una associació mediambiental, un partit polític, un sindicat, etc.? Demana als teus pares o padrins si ells ho haguessin pogut fer.

.....

.....

.....

.....

16. Té algú dret a obrir una carta o un paquet que va dirigit a tu? Com es denomina aquest dret?
Té algú dret a difondre una imatge teva sense el teu permís? Què has observat que fan els fotògrafs, periodistes o les televisions amb els fills i filles dels famosos?

.....

.....

.....

17. Aquest article està molt relacionat amb el que ja hem dit en el cas de l'article 13. Quina és la responsabilitat dels adults envers aquesta qüestió?

.....

.....

.....

18. Qui són els primers responsables de la teva educació i desenvolupament? Quin paper té l'Estat en aquesta qüestió? Què fan els primers responsables? Què fa l'Estat?

.....

.....

.....

19. Què significa que un adult o una adulta sigui el teu responsable legal?

.....

.....

.....

20. Quin és el teu origen cultural? De què parlem quan ens referim a l'origen cultural?

.....

.....

.....

.....

21. Coneixes algú que hagi adoptat un nin o una nina? Coneixes algun nin o nina que hagi estat adoptat? Com poden garantir els pares adoptius el benestar dels fills o filles?

.....

.....

.....

.....

22. Què significa l'expressió "país d'acolliment"? Per què un nin o una nina té la necessitat de ser acollit per part d'un altre país que no és el seu? Què passa en el seu país? En coneixes algun cas?

.....

.....

.....

.....

23. Imagina't la següent situació: tens una minusvalidesa de més gran o més petit grau, i sigui física o psíquica, com a infant tens unes necessitats. Quins problemes et trobes a l'hora d'anar a l'escola, d'anar pel carrer o simplement de viure en una casa? Quines millores o solucions proposaries? Fes-ne una llista.

.....

.....

.....

24. Si un infant emmalalteix, on pot acudir per ser atès simplement pel fet de viure en un lloc? Què fan els governs per poder garantir-li aquest dret?

.....

.....

.....

25. De quin tipus d'institucions es parla en aquest article? Per què creus que és tan important una revisió periòdica dels casos dels infants que estan en aquestes institucions?

.....

.....

.....

26. Imagina't aquesta situació: una família no té prou doblers perquè el seu fill o filla compri el material escolar, per pagar el mitjà de transport que el o la duu a l'escola, el dinar, etc. Com pot garantir el Govern el dret a l'educació d'aquest nin o nina? Quines altres situacions té l'obligació de solucionar el Govern? Posa exemples.

.....

.....

.....

27. Quins creus que són els mínims d'“un nivell de vida adequat” per a un infant? Pensa en diferents aspectes, com el menjar, la roba, l'habitatge, etc.

.....

.....

.....

28. Aquest article està molt directament relacionat amb la teva situació d'escolar. Entre quines edats és obligatori estar escolaritzat a l'Estat espanyol? Quina diferència trobes entre la realitat actual i la que presenta la segona oració d'aquest article? Quins càstigs creus que són adequats per als infants? Posa un exemple d'una situació que hagis viscut i el càstig que t'han imposat. Reflexiona sobre quin altre tipus de càstig hagués pogut ser efectiu i educatiu.

.....

.....

.....

29. Què creus que és una societat lliure? Ho és, la teva? Escribe tres característiques definidores d'una societat lliure i tres d'una societat que no ho és.

.....

.....

.....

30. Sigui quina sigui la teva ètnia o la teva religió, tens dret a ser respectat. Coneixes algun cas en què això no es compleixi. Explica'l.

.....

.....

.....

31. Quines són les activitats recreatives i culturals que més t'agrada fer? Per què?

.....

.....

.....

.....

32. Coneixes algun nin o nina del teu voltant que treballi? Saps que hi ha molts milions de nins i nines al món que treballen? Quines feines fan? Creus que és justificable d'alguna manera? Quines feines realitzes a ca teva o a l'escola?

.....

.....

.....

.....

33. Quines drogues coneixes? Coneixes alguna droga legal? Com ho poden fer les famílies i les institucions per preservar els seus fills i filles de les drogues? Saps quins perills té el consum de drogues?

.....

.....

.....

.....

34. Explica de quina manera les autoritats et poden protegir dels abusos sexuals.

.....

.....

.....

35. Saps que hi ha molts de casos de segrests o vendes de nins i nines? Podries citar algun país en què això es fa freqüentment? Com creus que es podria aturar aquesta situació tan greu i alarmant?

.....

.....

.....

36. Alguns estats, en alguns moments de la seva història, han abusat de la seva autoritat i el seu poder. Coneixes algun exemple d'aquest abús? On s'ha donat i quines han estat les víctimes?

.....

.....

.....

37. Imagina't la següent situació, que s'ha produït en realitat moltes vegades: un nin o nina, menor d'edat, comet un assassinat. Com creus que se l'ha de castigar? Què opines de l'opció de la presó en aquests casos? Proposaries altres solucions?

.....

.....

.....

38. Hi ha nins i nines que fan de soldats; que de ben petits ja tenen una arma a les mans per anar a lluitar contra un enemic. És això legal? Segons aquest article, en aquests casos tens dret a una protecció especial; quin tipus de protecció t'han d'oferir?

.....

.....

.....

39. De quins maltractaments o de quina explotació hem parlat fins ara?

.....

.....

.....

40. En el cas que siguis acusat d'alguna cosa, com ho has de fer per poder defensar-te? És diferent el procediment en el cas dels adults?

.....

.....

.....

41. Se t'ocorre algun altre dret que creus que hauria d'estar recollit en aquesta Convenció?

.....

.....

.....

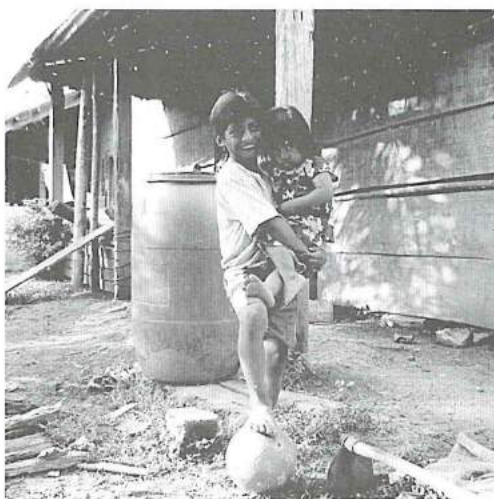
42. Tens el dret de conèixer tots aquests drets que tens. Abans de fer aquestes activitats, coneixies algun d'aquests drets? Com creus que els podries difondre entre altres nins i nines?

.....

.....

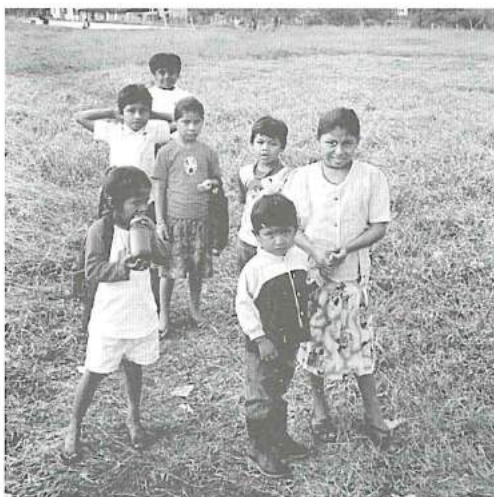
.....

8. EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA: ANÀLISI

L'INFANT TÉ DRET A L'AMOR

- Com creus que es concreta aquest dret a l'amor?
- Tots els pares i mares estimen els seus fills? Explica algun cas en què això no es compleixi.
- Creus que és un deure dels pares i mares estimar els seus fills? Per què?

L'INFANT TÉ DRET QUE SE LI RESPECTI LA SEVA TRISTESA

- Quina reacció tenen els teus pares quan tu demostres tristesa?
- Tens per costum explicar el motiu de la teva tristesa al teu pare o a la teva mare? Per què?
- Ho expliques a algú altre? A qui?

L'INFANT TÉ DRET A SER PRES SERIOSAMENT

- Creus que les opinions dels infants, precisament per ser-ho, són menyspreades o no tenguendes molt en compte?
- Has tengut alguna vegada la impressió de no ser escoltat o pres seriosament pel fet de ser un infant? Explica-ho.

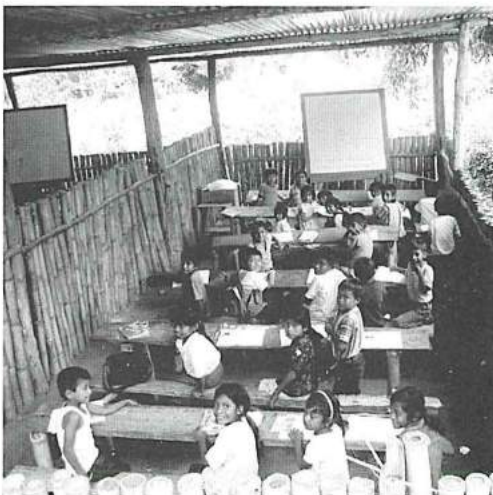
L'INFANT TÉ DRET A L'ERROR

- Què ocorre a l'escola, amb els amics, o amb els teus pares, quan t'equivoques?
- Quina és la teva reacció quan te n'adones que t'has equivocat? Ho reconeixes sempre? Si no ho reconeixes, quina és la raó?

L'INFANT TÉ DRET A TENIR SECRETS

- Et molesta que els teus pares o germans vulguin saber o controlar totes les teves coses? Per què?
- A qui confies els teus secrets?
- Tens per costum escriure un diari?

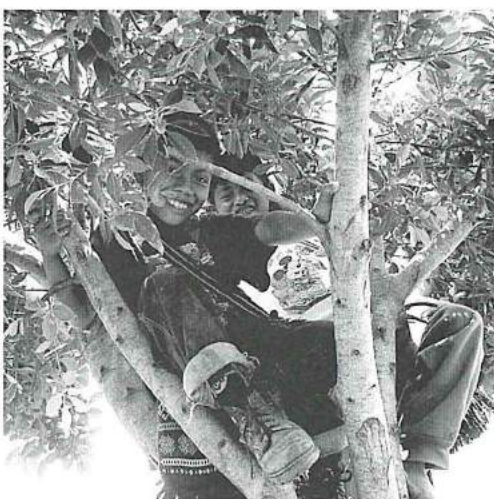
L'INFANT TÉ DRET AL RESPECTE

- Creus que les teves opinions o accions són sempre respectades? Per què?
- En quins casos no et sents respectat o respectada?

L'INFANT TÉ DRET A PROTESTAR CONTRA UNA INJUSTÍCIA

- Què fas davant una injustícia? Et queixes davant els adults? Et fan cas? Qui no et fa cas? Per què deu ser?
- Explica una injustícia que hakis presenciada darrerament i conta també què has de fer per evitar-la.

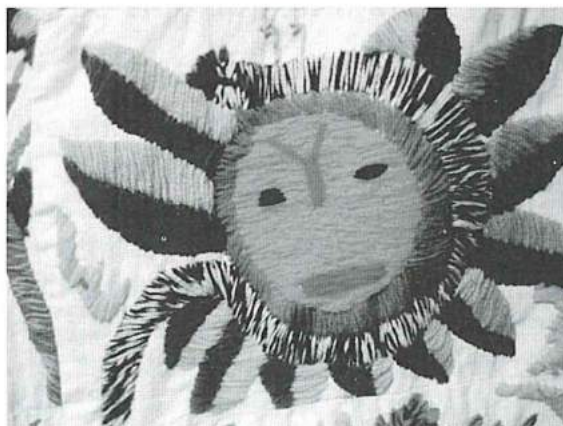
L'INFANT TÉ DRET A VIURE EL PRESENT

- Vius preocupat pel futur o no? Per què?
- Et fan pensar en el futur? Sobre quins aspectes?
- Creus que és bo pensar molt en el futur? Per què?

9. EXPLOTACIÓ SEXUAL INFANTIL: EL PAPER D'INTERNET

Quan un adult o adulta obliga d'alguna manera un infant a mantenir amb ell o ella relacions sexuals del grau que siguin, estam davant un cas d'explotació sexual.

L'explotació sexual infantil és un tipus d'assetjament sexual en el qual l'assetjador cerca un benefici econòmic i engloba el tràfic de menors, la prostitució, el turisme sexual i la pornografia infantil.

- Quina creus que és la principal finalitat de l'assetjador sexual?
- Saps quines són les principals destinacions del turisme sexual?
- Per què creus que els turistes sexuals prefereixen els menors d'edat i no els adults?

L'abús sexual infantil sol produir-se a l'entorn més proper al nin o nina. Pateixen abusos i explotació durant les guerres i en qualitat de refugiats, a l'entorn educatiu, a la feina, als carrers, en ambients religiosos, en activitats d'oci, a presons i fins i tot a mans d'aquelles persones i serveis

que se suposa que han de protegir-los i cuidar-los.

Quan un país està en guerra i no pot garantir la seguretat dels seus habitants, en moltes ocasions, el que fan és fugir cap a un altre país que els pugui oferir, almanco temporalment, aquesta seguretat.

- Què creus que pot fer un nin o nina quan és assetjat sexualment en el seu propi ambient familiar, escolar o religiós? Proposa dues solucions.
- Saps què és un refugiat o refugiada? Per quins motius un nin o una nina ha de ser refugiat en un país diferent del seu?

Segons l'OMS (Organització Mundial de la Salut) un vint per cent de dones i entre el cinc i el deu per cent d'homes han sofert abusos sexuals durant la infantesa i cada any milions de nins i nines són explotats a la indústria del sexe. Encara que la prostitució infantil s'amaga molt més que la dels adults, segueix essent possible accedir a ella per als que la cerquen. No és suficient el control de l'ús que els nins i nines fan d'Internet i és necessari proposar alternatives sanes, educatives i divertides que evitin el risc d'un ús inapropiat d'aquest cada vegada més imprescindible instrument de comunicació.

- Quins són els mètodes d'accés a la pornografia infantil avui en dia?
- Què creus que es pot fer per aturar la pornografia infantil per Internet?
- Creus que els pares i mares tenen la responsabilitat de vigilar l'accés a Internet dels seus fills i filles? Fins a quina edat creus que ho han de fer? Per què?

És molt important aconseguir que es faci un ús segur i positiu d'Internet, per la qual cosa és indispensable fer un filtratge de la informació que arriba als infants per tal d'evitar el contacte amb informació que d'alguna manera o altra els pot perjudicar.

- Has vist alguna vegada a Internet alguna cosa que t'hagi regirat o preocupat? Quantes vegades?
- Quin creus que ha de ser l'ús que es fa d'Internet a casa? I a l'escola?
- Creus que és bona l'existència d'un sistema de filtratge basat en la Convenció sobre els Drets dels Infants? Quins tipus de pàgines s'han de controlar més?

10. NINS I NINES SOLDATS

Els nins i nines són les principals víctimes de qualsevol guerra. Sofreixen ferides, la pèrdua de familiars, la destrucció de les seves cases, són més vulnerables a malalties, es veuen privats d'educació i fins i tot en moltes ocasions són utilitzats ells mateixos com a soldats, perquè són barats i obedients. Més de 300.000 infants menors de 18 anys estan actualment lluitant en conflictes a trenta països.

Milers d'infants són reclutats en tot el món tant per forces governamentals com per grups armats d'oposició. La majoria té entre 15 i 18 anys, però alguns no han complert ni tan sols els 10.

La facilitat per aconseguir armes lleugeres fa que els infants puguin convertir-se fàcilment en eficients combatents. Alguns lluiten a primera línia, altres són usats com a espies, missatgers, guardians, servents o fins i tot esclaus sexuals, sovint se'ls empra per col·locar o retirar mines terrestres. De vegades són elegits per realitzar tasques especials, entre les quals es pot trobar cometre atrocitats contra les seves pròpies famílies i comunitats.

El problema dels infants soldats és més crític a Àfrica i Àsia, però són usats per exèrcits regulars i grups armats a molts països d'Amèrica, Europa i Orient Mitjà.

- Què penses sobre els més de 300.000 infants que actualment són reclutats com a soldats?
- Per a quines altres finalitats, a part de per fer la guerra, són usats aquests infants?
- Quins són els continents on aquest fet és més usual?

«Vaig ingressar a l'exèrcit de Kabila quan tenia 13 anys perquè ca meva havia estat saquejada i els meus pares havien fugit. Quan em vaig trobar tot sol, vaig decidir convertir-me en soldat. Normalment estava en el front. He lluitat molt... és molt dur. Només som un petit soldat, hauria de tornar a l'escola».

Dieudonné, 16 anys, antic nin soldat de la República Democràtica d'El Congo.

- Per què es va allistar Dieudonné a l'exèrcit de Kabila?
- Quines altres raons deuen existir perquè s'allistin?
- Com creus que se sent en Dieudonné? Què és el que li agradaria fer en realitat?

Tant els governs com els grups armats utilitzen els infants perquè són obedients i no qüestionen les ordres. Algunes vegades se'ls subministren drogues o alcohol perquè siguin més ferotges combatents. Les nines corren gran perill de patir agressions o abusos sexuals.

Els nins són brutalment castigats per les seves errades o desertió, pateixen ferides i algunes vegades resulten morts durant els entrenaments militars. Els conflictes llargs faciliten el fet que pateixin més fàcilment tots aquests abusos.

- Per què creus que són tan fàcils d'allistar els nins?
- Què creus que passaria si es negassin a allistar-se?
- Són diferents els tipus d'abusos que pateixen les nines?

Cada vegada és major el consens internacional per acabar amb aquest abús, que és considerat un crim de guerra pel Tribunal Penal Internacional. Un Protocol Facultatiu a la Convenció estableix:

- **La prohibició de la utilització de nins menors de 18 anys en conflictes tant per part de governs com de grups armats.**
- **La desautorització de qualsevol reclutament voluntari de menors de 18 anys per grups armats.**
- **L'establiment d'estrictes salvaguardes per al reclutament voluntari.**
- Quina consideració rep el fet de reclutar infants segons el Tribunal Penal Internacional?

- Quina és l'edat mínima per al reclutament d'un infant? Què fa un infant de 15 o 16 anys al teu voltant?
- Explica què estableix el nou Protocol Facultatiu de la Convenció i digues si creus que aquestes normes es compleixen en la realitat. Per què?

Un dels principals problemes que es plantegen en el tractament a aquests infants és la dificultat per a la seva rehabilitació i reintegració quan deixen les files dels seus exèrcits. Sofreixen traumes, la seva reinserció social és problemàtica i sovint acaben essent reclutats de nou.

La Coalició espanyola –el logotip de la qual és una mà vermella– contra l'ús de nins soldats té com a objectiu acabar amb el reclutament i participació en conflictes armats de nins menors de 18 anys i promoure la seva desmobilització, rehabilitació i reintegració social.

Per tal de tenir una idea de les dimensions d'aquest problema, us posam aquí el nom de tots els països que se sap que recluten, permeten l'allistament o accepten menors de 18 anys a les seves forces armades: Alemanya, Austràlia, Àustria, Bangladesh, Bèlgica, Bhutan, Bòsnia-Herzegovina, Brasil, Burundi, Canadà, Xile, Croàcia, Cuba, Xipre, Dinamarca, El Salvador, Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Finlàndia, França, Hondures, Índia, Indonèsia, Iran, Iraq, Irlanda, Israel, Itàlia, Japó, Jordània, Laos, Líbia, Luxemburg, Macedònia, Mauritània, Mèxic, Namíbia, Nova Zelanda, Nicaragua, Noruega, Països Baixos, Paquistà, Perú, Polònia, Portugal, Qatar, República de Corea, Sudan, Suïssa, Uganda i Iugoslàvia.

Altres països, tot i la legislació nacional que prohibeix el reclutament de menors de 18 anys, utilitzen infants soldats tant per part de les forces armades com dels grups armats d'oposició.

- Quins són els principals problemes que tenen els nins una vegada que surten de l'exèrcit?
- Quin és l'objectiu de la Coalició espanyola contra l'ús de nins soldats?
- Quines altres mesures es poden adoptar?

J. NINS I NINES IMMIGRANTS

Molts nins i nines es beneficien dels programes que es fan a l'Estat espanyol per afavorir la integració, la solidaritat i la convivència dels nins i nines immigrants i de minories ètniques, fent possible una major igualtat d'oportunitats en la seva educació. Es duu a terme un seguiment individualitzat dels nins i nines que participen en aquests programes per part dels dinamitzadors de cada centre, que alhora s'han coordinat amb els professors/es o psicòlegs/psicòlogues dels centres escolars.

- Quins creus que són els drets dels nins i nines immigrants?
- Quina creus que és la feina del psicòleg o psicòloga a l'hora d'ajudar el col·lectiu immigrant a les escoles?

A la darrera dècada s'ha multiplicat per sis el nombre d'alumnes immigrants a l'Estat espanyol. Només el passat curs hi estudiaren 297.262 alumnes estrangers. Madrid està al capdavant pel que fa al percentatge, ja que aquest col·lectiu suposava durant el curs 2002-2003 el 8,9% de l'alumnat total front a l'1,4% de Galícia. La major part d'aquests estudiants procedeixen de països llatinoamericans. De fet, els nins que provenen d'Amèrica del Sud representen el 44,5%. Els segueixen els menors procedents d'Àfrica, amb un 19,7%. La major part d'aquest alumnat estudia educació primària, on només el passat curs escolar es matricularen 133.310 alumnes immigrants.

- Hi ha alumnes immigrants a la teva classe? D'on són? Fa molt de temps que viuen aquí?
- Quina és la Comunitat Autònoma de l'Estat espanyol on hi ha més alumnat immigrant?
- D'on són la major part dels i de les alumnes immigrants?
- Què penses de l'existència de l'alumnat immigrant?

Llegeix atentament aquest text escrit per Jaime Zambrano Martínez, un exiliat colombià, i contesta les preguntes:

"S'han de viure les experiències per poder-les contar"

"Tota persona té dret a circular lliurement i a triar la seva residència en el territori d'un Estat" (art. 13 Declaració Universal de Drets Humans).

"El comú de les persones a Espanya i concretament a Balears, creu que és fàcil per a una persona abandonar el país d'origen i radicar-se en un altre que no és el seu, amb una cultura diferent, amb gustos i costums diferents, se sol pensar que s'està millor aquí que allà, en unes coses sí, però en altres o en la majoria no; millor dit, en allò substancial tal vegada no. Es pot tenir feina, menjar i algunes comoditats però, vulguin o no, hi ha coses que manquen i que s'enyoren, l'afecte i el suport de la família, els amics de sempre i dates tan assenyalades com la celebració del Nadal.

Quan una persona abandona el país d'origen abandona també moltes coses, i d'allà en endavant només l'acompanyarà la nostàlgia i la tristor, per això no dubt a assegurar que no és fàcil ser immigrant, s'ha de viure aquesta experiència per poder-la entendre i poder-la contar de manera més objectiva i més humana. Per a un immigrant no és tan senzill escoltar tot el que d'ell es diu al carrer, al bar, a la ràdio, a la televisió i des d'alguns partits polítics, no és tan senzill veure com moltes persones i empresaris fan llenya de l'arbre caigut, sobretot quan saben que no comptam amb un permís de residència i treball i quan saben que hem empenyorat fins i tot la nostra mare per poder viatjar fins aquí, ningú no sap ni s'imagina el dolor i la ràbia que se sent quan un fill arriba i ens diu que a l'escola o al carrer li han dit "vés-te'n al teu país"; ningú no sap el que se sent quan no et lloquen un pis perquè ets immigrant i sobretot si ets negre, "moro" o "sudaca", termes despectius que s'utilitzen molt comunament per fer referència al nostre color de pell o a la nostra nacionalitat.

Desafortunadament o afortunada, no ho sé, la immigració és un mal necessari, és motor de desenvolupament i progrés per a Balears i Espanya, i si no, mirin quantes marques de targetes per telefonar al país d'origen han sortit al mercat, quantes immobiliàries s'han creat que ofereixen pisos als immigrants i, com no podia ser d'altra manera, els bancs que canalitzen els beneficis dels diners que els immigrants enviam al nostre país d'origen.

Que n'estaria, de content, si la societat balear entengués que som víctimes d'un sistema injust, d'un model neoliberal que cada dia ens submergeix més en la pobresa i en la misèria, un sistema que ens obliga al fet que els més desprotegits ens barallem entre nosaltres per poder gaudir dels drets més elementals; entenc que els culpables dels nostres mals no són ni els mallorquins ni els espanyols, però el que no entenc és que ens culpin dels seus problemes a nosaltres.

En resum, no és fàcil viure ni aquí ni allà. Aquí, perquè s'està molt lluny d'allà i perquè veim com passen els anys i la problemàtica s'agreuja més. Allà tampoc no és fàcil perquè la majoria de països estan governats per corruptes que només pensen a omplir les seves butxaques amb els diners públics, i poc o gens els importa la gent que sofreix.

Moltes gràcies ".

- **Contesta les següents preguntes sobre el text que acabes de llegir:**

1. A quin article de la Declaració Universal de Drets Humans es parla del dret de tota persona a circular lliurement i a elegir la seva residència en el territori d'un Estat?
2. Explica cinc raons per les quals, segons l'autor del text, és molt difícil arribar com a immigrant a un nou país.
3. Quins prejudicis abunden entre els membres de la societat receptora d'immigrants? Què en diu, la gent, dels immigrants?
4. Jaime Zambrano parla d'una "injustícia total". Què n'opines tu?
5. Has pogut llegir els drets dels infants. Relaciona'ls ara amb aquest text i digues quina és la situació dels infants fills de persones immigrants en el teu entorn.
Segueix aquest guió:

- Tenen o no reunificació familiar?
- Tenen metge, hospital i medicines?
- Assisteixen a l'escola?
- Tenen habitatge?
- Poden realitzar les menjades habituals?
- Poden dur roba adequada a l'estació en què es troben?
- Poden comprar llibres i material escolar?
- Etc.

els drets dels infants

- EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA
- UNITAT DIDÀCTICA
- GUIA DIDÀCTICA
- CURS DE FORMACIÓ

Si t'interessa
pots demanar-los
a l'**Escola de Formació
en Mitjans Didàctics**

C/ Marià Canals, 13
Tel. 971 910 060
escola.mitjans@stei-i.org

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General d'Ordenació, Innovació i Formació del Professorat

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Presidència i Esports